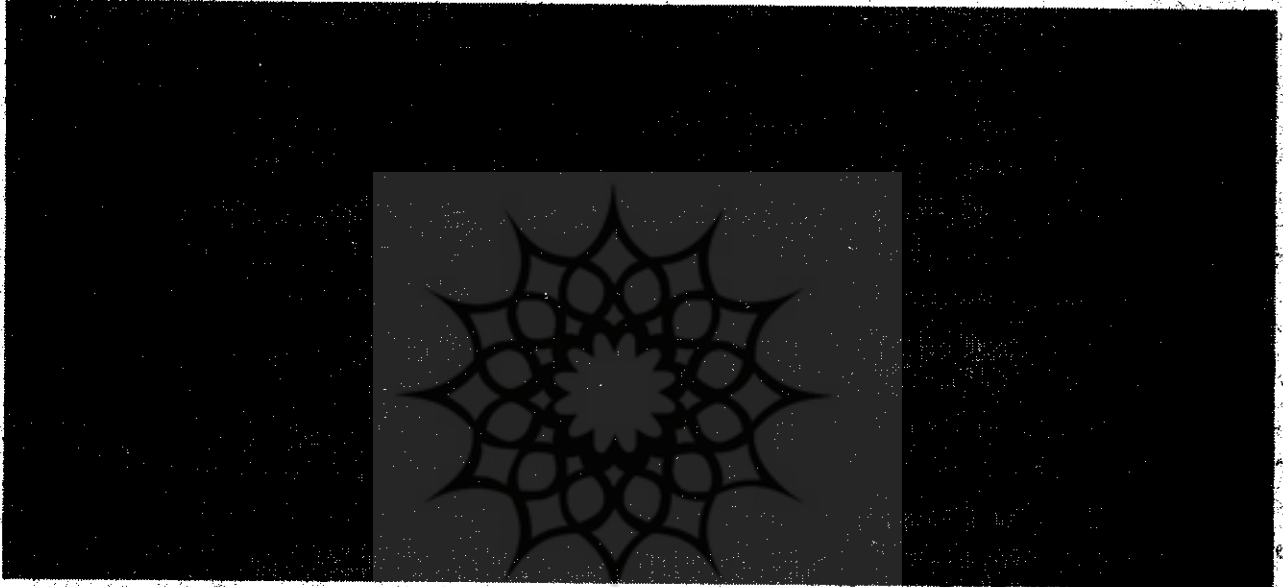

ده روزی که جهان را تکان داد
۱۴ ژوئن ۱۷۸۹؛

فتح زندان باستی

نوشته: فرانسوا کروزون (FRANCOIS-CROZON)
مورخ فرانسوی و متخصص تاریخ قرن هجدهم
ترجمه علیرضا کاویانی

متفرق کردن نمایندگان وارد مجلس شدند. "میرابو" خطیب فریاد زد ما با رای ملت به اینجا آمده‌ایم نه به اراده شاه و از مجلس بیرون نمی‌رویم. با این رویداد پس از دو ماه انقلاب واقعی سیاسی در فرانسه به وقوع می‌پیوست و شهروندانی که ناراضی خود را از وضعیت سیاسی، اجتماعی کشور ابراز کرده بودند با بی‌صبری در انتظار تدوین قانون اساسی بودند که نقطه پایانی بر استبداد پادشاهی تلقی شود.

قانون اساسی

شهروندان فرانسوی و به ویژه انقلابیون پاریس از واکنش منفی پادشاه نسبت به مصوبات مجلس تدوین قانون اساسی در "ورسای" تکرار بودند و این در حالی بود که اطرافیان لویی شانزدهم در کاخ پادشاهی وی در پاریس از تکوین توطئه بر ضد سلطنت در ورسای سخن می‌گفتند. در چنین

سال ۱۷۸۹ در سراسر فرانسه برگزار شده و در تاریخ ۵ ماه مه همان سال مجلس یادشده به طور رسمی از سوی پادشاه در قصر ورسای در جنوب پاریس گشایش یافت.

درست در همین مکان بود که در تاریخ ۱۷ ژوئن، نمایندگان منتخبه روحانیون و نمایندگان اشراف گرد هم آمدند و تشکیل مجلس ملی فرانسه را اعلام کردند. سه روز بعد این نمایندگان در ورسای هم قسم شدند تا قبل از تدوین یک قانون اساسی برای کشور از یکدیگر جدا نشوند.

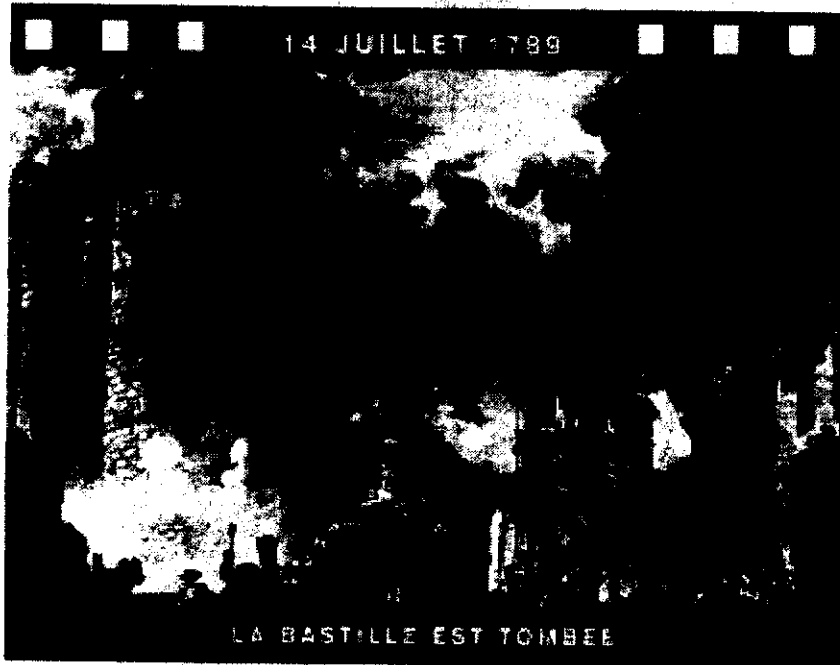
لویی شانزدهم در واکنش به چنین اقدامی خواستار جایی سه گروه نمایندگان یادشده و تشکیل نشست‌های جداگانه آنان شد. در برابر ابراز مخالفت نمایندگان، شاه تسلیم شد و در روز ۹ ژوئیه مجلس نمایندگان خود را مجلس تدوین قانون اساسی خواند. (هنگامی که سربازان حامی لویی شانزدهم برای

روز هفدهم ژوئیه سال ۱۷۸۹ میلادی، مأمور اطلاعاتی جرج واشنگتن رئیس جمهوری آمریکا در فرانسه با ارسال پیامی به وی نوشت: "می‌توان انقلاب را در فرانسه پایان یافته تلقی کرد چرا که اقتدار پادشاه و اشراف به طور کلی در هم شکسته و فروریخته شده است."

برای ناظران خارجی مقیم پاریس فتح زندان باستی (BASTILLE) در ۱۴ ژوئیه سال ۱۷۸۹ پایان یک نظام و دوران سنتی بود، اما این رویداد عظیم چگونه به وقوع پیوست؟

با افزایش ناراضی عمومی در فرانسه که نابرآوردنی اجتماعی و فساد اداری را از علل عمده آن ذکر می‌کنند لویی شانزدهم پادشاه وقت در ماه اوت سال ۱۷۸۹ دستور برگزاری انتخابات سراسری را به منظور تشکیل مجلس مشورتی نمایندگان کشور صادر کرد. این انتخابات در ماه‌های ژانویه تا آوریل

14 JUILLET 1789

LA BASTILLE EST TOMBEE

روز ۱۴ ژوئیه عملاً اقتدار مردم را به رسمیت شناخت. با انتشار خبر سقوط باستی در سراسر فرانسه مردم در شهرها و روستاها اقدام به تعیین شهرداریهای مردمی و گاردهای ملی کردند.

حادثه روز ۱۴ ژوئیه سرآغازی بر یک سلسله رویدادهای زنجیرواری بود که در نهایت طی پنج ماه به لغو امتیازات نامحدود پادشاه و صدور بیانیه معروف حقوق بشر منجر گردید. پنج ماهی که انقلاب فرانسه را پدید آورد و سرنوشت این کشور و اروپا را دگرگون ساخت.

لویی سیاستین مرسیه نویسنده فرانسوی در آخرین روزهای سال ۱۷۸۹ در وداع با این سال نوشت: "خدا حافظ ای سال به یاد ماندنی و پرشورترین سال قرن، سال پرشوری که در آن فرانسویان برابری، آزادی و عدالت را در سرزمین خود به ارمغان آوردند و استبداد مطلقه را که به بندشان کشیده بود از هم گستند... سالی که اروپا را متوجه خود ساخت و به آن درسهای گرانبهایی داد که بدون تردید از آن بهره‌ها خواهد برد."

شعار انقلابیون سه کلمه بود: "لیبرته" "آکالیته" "فراتریته" آزادی برابری برابری و منظور از برابری برابری در مقابل عدالت بود یعنی عدالت اجتماعی. امروز این سه کلمه بر سر در اکثر اداره‌های دولتی فرانسه دیده می‌شود.

ژرژ توماس ها:

۱- ۱۴ ژوئیه ۱۷۸۹ باستی سقوط کرد

۲- نبرد بین محافظان زنان باستی و انقلابیون

حکومت لویی چهاردهم به عنوان مرکز نظامی و زندان دولتی پایتخت فرانسه شناخته می‌شد محل اسارت شماری از زندانیان سیاسی انقلاب نیز بود. این مرکز در سحرگاه ۱۴ ژوئیه با قلمه و یاروی بلند خود از سوی ۸۲ سرباز گارد پادشاهی و ۲۲ سرباز گارد سوئیس محافظت می‌شد.

مذاکرات نمایندگان انقلابیون و فرمانده باستی به دلیل تملل وی در تسلیم اسلحه و مهمات به مردم به نتیجه نرسید و تیراندازی محافظان زندان به سوی انقلابیون خشم آنان را برانگیخت و حمله مردم به این دژ مخوف را موجب شد. تبادل آتش سنگین و شهادت و از خودگذشتگی مردم در نهایت به سقوط باستی و از پای درآمدن فرمانده و گاردهای حفاظت از آن انجامید. انقلابیون فاتحانه وارد باستی شدند. ۷ زندانی سیاسی خود را آزاد کردند و در حالی که مسلح به سلاحهای جدید بودند و فریاد پیروزی سر می‌دادند به سوی شهرداری پاریس حرکت کردند. انقلابیون با حمایت بابی (BAILLY) رئیس مجلس نمایندگان و تدوین قانون اساسی شهردار جدید پاریس را تعیین و اقدام به تشکیل گارد انقلاب یا گارد ملی کردند. لافایت از رهبران شعبه نظامیان انقلابی به فرماندهی این گارد جدید منصوب شد.

اعلامیه حقوق بشر

لویی شانزدهم یک روز بعد تاگزیر به فراخوانی نیروهای دولتی شد و بار دیگر "نکر" را به وزارت کلینه خود گمارد. پادشاه روز ۱۷ ژوئیه به دینار بابی و لافایت شتافت و با پذیرش تصمیمات انقلابیون در

شرایطی وضعیت فاجعه بار اقتصادی کشور نیز اوضاع را بحرانی تر ساخته بود. خشکسالی سال ۱۷۸۸ قیمت نان را به شدت افزایش داده بود و شمار بیکاران و متکدیان به ویژه در شهر پاریس بیلاد می‌کرد. در تاریخ ۲۷ و ۲۸ آوریل سال ۱۷۸۹ نیروهای دولتی تظاهرات کارگران بیکار یک کارخانه را در پاریس که به قیامی مردمی تبدیل شده بود با شدت تمام سرکوب کردند. باری آن توانت "ملکه فرانسه به مردم گفت اگر نان کم است شیرینی بخورید.

لویی شانزدهم در نخستین روزهای ژانویه اقدام به اعزام نیروهای نظامی به خیابانهای شهر برای مقابله با شورشهای احتمالی مردمی کرد. وی در روز یازدهم ژوئیه "نکر" (NECKER) یکی از وزیران کلیدی کابینه خود را که از محبوبیت مردمی فراوانی برخوردار بود از کار بر کنار کرد. خبر عزل نکر در روز دوازدهم ژوئیه در شهر پاریس منتشر شد و مردم شهر این اقدام پادشاه را نشانی از موضع سخت وی نسبت به انقلابیون و حمله متقابل وی به حرکت مردمی و انقلاب در حال تکوین تلقی کردند.

واکنش مردم نسبت به این اقدام فوری و اجتناب ناپذیر بود، چرا که تقریباً تمام شهروندان پاریس خود را در معرض تهدید از سوی پادشاه و دربار می‌دانستند.

انقلابیون و ارتش

به زودی مردم خشمگین در خیابانها تجمع کردند و در کنار شماری از نیروهای ارتش که به صف انقلابیون پیوسته بودند در برابر واحدهای نظامی آلمانی که برای یاری رساندن به پادشاه فرانسه به پاریس آمده بودند قرار گرفتند.

هزاران تن از اهالی پاریس با تجمع در برابر شهرداری شهر خواستار مسلح شدن اهالی پایتخت شدند. در چنین شرایطی یک قیام همه جانبه مردمی اجتناب ناپذیر به نظر می‌رسید. با این همه آنچه غیرقابل تصور بود موفقیت این قیام مردمی و عواقب آن بود.

دژ مخوف

در سحرگاه ۱۴ ژوئیه انقلابیون با هجوم به مرکز نظامی "تولید" در مرکز پاریس چندین قبضه توپ و هزاران سلاح به دست آوردند جمعیت به هیجان آمده سپس با هدف تسخیر انبار مهمات زندان باستی راهی این دژ مخوف و نماد استبداد پادشاهی فرانسه شدند. باستی (باستیل) که از زمان